

گزاره‌برگ

بیماری‌های واگیر ایران و جهان

آخرین وضعیت بیماری **تب دنگی** در کشور و وضعیت شاخص‌های اپیدمیولوژیک و حشره‌شناسی

گزارش بیست و یکم

تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۳۱

گروه مدیریت بیماری‌های منتقله توسط ناقلین

آخرین وضعیت کشور

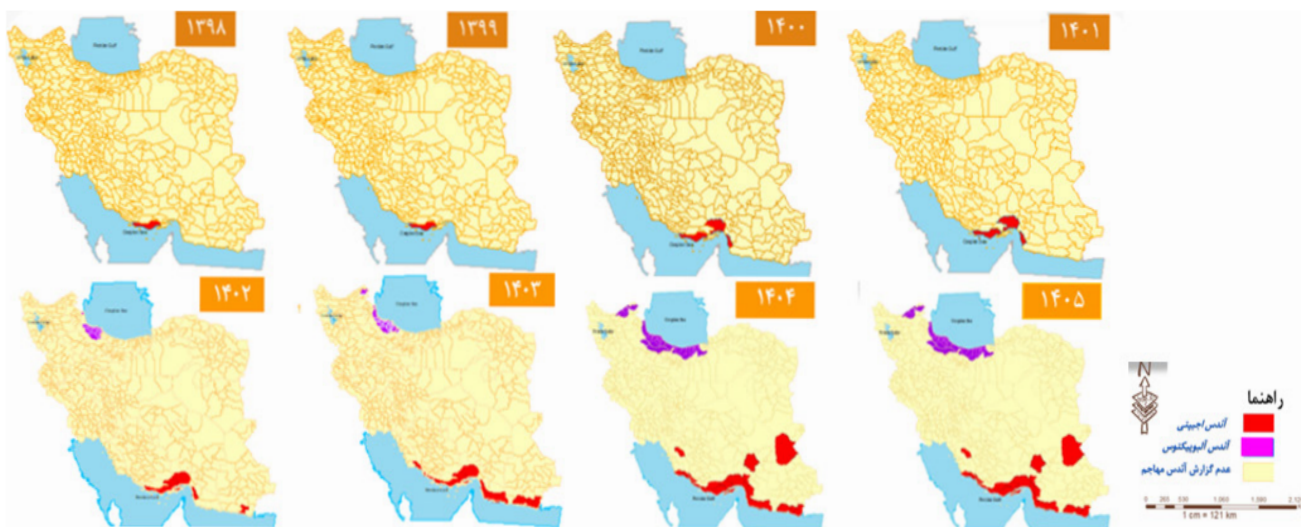
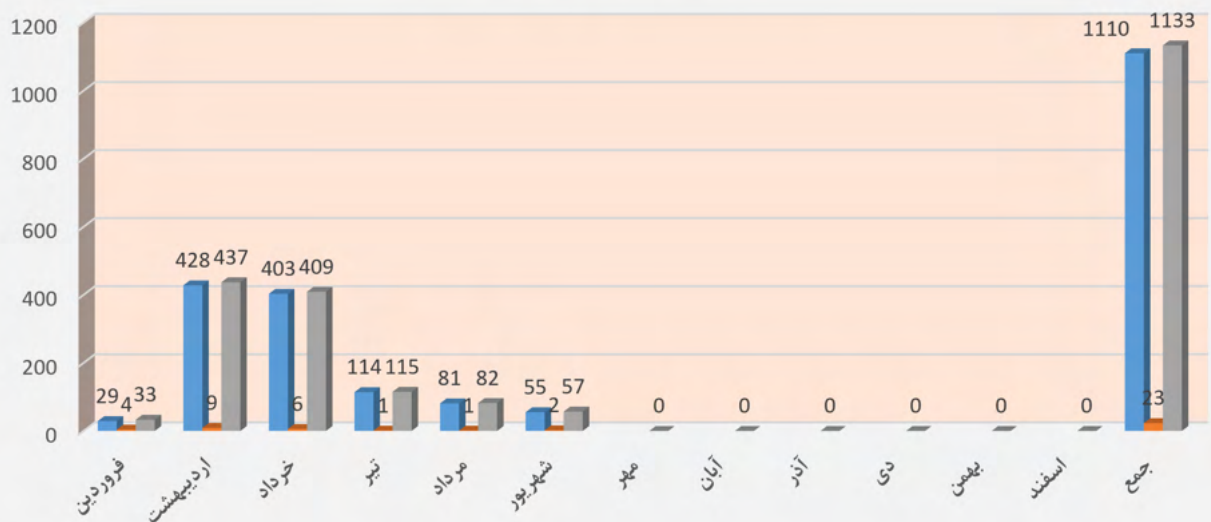
از ابتدای سال ۱۴۰۵ تا ۳۱ شهریور تعداد ۱۱۳۳ مورد تب دنگی گزارش شده که ۱۱۰۴ مورد از دانشکده چابهار، ۱۲ مورد از دانشکده ایرانشهر، ۱ مورد از دانشگاه هرمزگان، ۱۳ مورد از دانشگاه زاهدان، ۱ مورد از دانشگاه بیرجند، ۱ مورد از دانشگاه یزد و ۱ مورد از دانشگاه ایران می‌باشد. همه موارد شناسایی شده در سایر دانشگاه‌ها (بجز بندرعباس) سابقه سفر به چابهار داشتند.

از ۱۱۳۳ مورد گزارش شده ۱۱۱۰ نفر انتقال محلی، ۲۲ نفر وارده از کشور پاکستان و ۱ نفر وارده از عمان بودند.

نکات قابل توجه

- در نیمه دوم شهریور ماه تعداد ۳۲ بیمار جدید تب دنگی شناسایی شده که همه مورد مربوط به دانشکده علوم پزشکی جابهار می‌باشند.
- ۹۹ درصد موارد شناسایی شده سرپایی و ۱ درصد بستری بودند.
- ۸۱ درصد موارد بیماران در فاز حاد بیماری (NSI⁺) شناسایی شده که نشان دهنده پویایی سیستم و نظام مراقبت بیماری می‌باشد.
- انتظار می‌رود با پایان فصل گرما و افزایش فعالیت پشه آندس، شاهد افزایش موارد تب دنگی در ماه‌های آتی باشیم.

تعداد موارد تب دنگی سال ۱۴۰۵

وضعیت کشور با توجه به حضور ناقل و انتقال بیماری:

سناریو اول: طبق نظام مراقبت حشره‌شناسی، تاکنون پشه آندس سید نشده است.	سایر مناطق کشور که در این جدول نامی از آن‌ها ذکر نشده است.
سناریو اول: پشه آندس مهاجم استقرار نیافته است (صید پشه ناقل <u>موردی</u> بوده است که با توجه به اقدامات کنترلی و پاسخ سریع، پشه فرصت تکثیر و استقرار نداشته است).	استان بوشهر (شهرستان جم، برازجان و دیر)، استان قزوین (شهرستان رازمیان)، سیستان و بلوچستان (شهرستان زاهدان و دشتیاری)، استان اردبیل (شهرستان اصلاندوز)، استان فارس (شهرستان مهر و کازرون)، استان کرمان (جیرفت)
سناریو دوم: استقرار محدود و محلی پشه آندس مهاجم (در محدوده ۲۵ کیلومتری)	استان هرمزگان (شهرستان سیریک و خمیر)، استان زنجان (شهرستان طارم)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم در محدوده بیش از ۲۵ کیلومتر (بدون انتقال محلی)	هرمزگان (بخش سیریک و خمیر در سناریو دو)، استان گیلان، استان بوشهر (عسلویه و کنگان)، استان مازندران (غرب و مرکز استان)، استان آذربایجان شرقی (خدافرین، هوراند و کلیبر)، استان اردبیل (بيله سوار)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم با انتقال محلی	استان هرمزگان (بندرلنگه و بندرعباس)، استان سیستان و بلوچستان (چابهار و کنارک)

شاخص‌های مراقبت حشره‌شناسی نیمه اول مردادماه سال ۱۴۰۵ در شهرستان‌های منتخب

شاخص (مرکز شماره ۳)	چابهار (شهر)	کنارک	بندرعباس (مرکز ۲۲)	بندر لنگه	رامسر (هتل کوثر)	انزلی (اداره بنادر)	رشت (مرکز شماره ۳)
شاخص تخم	۲/۴	۰/۵۹	۰/۰۵	۰	۱۵	۱۵/۳۹	۷/۵۳
شاخص ظرف	۱/۵۸	۱/۲	۰	۰	۱۰	۰/۲	۰/۱
شاخص خانه	۵/۰۹	۲/۱۴	۰	۰	*	۰/۰۲	۰/۰۴
شاخص بر تو	۶/۴۹	۳/۸۶	۰	۰	*	۰/۰۲	۰/۰۱
شاخص شفیره	*	*	۰	۰	*	۰/۰۴	۰
شاخص بالغ	*	*	۲	۰	۴/۵	۸	۳
تفسیر و ملاحظات	به علت نامساعدتر شدن وضعیت آب‌وهوایی ناشی از افزایش دما، طبق شاخص‌های بدست آمده، فعالیت تکثیری ناقل نسبت به نیمه دوم تیرماه سال جاری کاهش داشته و اگرچه شاخص‌های بر تو، تخم، ظرف و خانه برای شهرستان چابهار نسبت نیمه دوم تیرماه و نسبت به حدانتظار شاخص بر تو که ۵ می‌باشد (حد هشدار طغیان) برای شهرستان چابهار، کاهش داشته است، اما همچنان با توجه به حضور ویروس در چرخه انتقال بیماری، شرایط محیطی برای تکثیر پشه و انتقال بیماری مساعد بوده و روند انتقال بیماری در مردادماه برای شهرستان چابهار همچنان ادامه خواهد داشت. در شهرستان کنارک: شاخص تخم کاهش و بقیه شاخص‌ها افزایشی بوده است، که به دلیل دو برابر شدن تعداد اویترپها و پوشش حاشیه شهر می‌باشد. در کنارک نیز شرایط انتقال بیماری همچنان وجود خواهد داشت.						
	پایین بودن همه شاخص‌ها نشان‌دهنده تاثیر آموزش در بهسازی محیط و هم تاثیر گرمای هوا در کاهش فعالیت پشه و خشک بودن زیستگاه‌های لاروی می‌باشد. افزایش یافته (افزایش CI)، و سهم اویترپ‌ها از تخم‌گذاری کاهش و شاخص تخم ۲۴ ساعته پایین آمده است. این یعنی کاهش Ovitrap الزاماً به معنای کاهش جمعیت نیست و می‌تواند بازتاب پراکندگی تخم‌گذاری به ظروف متعدد باشد. افزایش شاخص بالغ (۲/۵ به ۴/۵) نشان می‌دهد که تولید خروجی بالغین و یا بقای بالغین در سایت در حال افزایش است؛ این با افزایش CI هم‌راستا بوده و از منظر خطر، سیگنال تقویت جمعیت مؤثر ناقل تلقی می‌شود. ریسک تماس انسان - ناقل به‌ویژه در شرایط حضور مسافر و تردد بالا جمعیتی زیاد و در صورت ورود مخازن ویروسی، پتانسیل انتقال محلی بیماری و اپیدمی بالا است. به دلیل مساعد بودن وضعیت آب‌وهوا و تداوم شرایط مناسب محیط برای تکمیل سیکل زندگی پشه بالغ در محیط صید شده است. در پی بازدیدهای نیمه دوم تیرماه، افزایش شاخص‌های تخم و حضور پشه بالغ، شاخص‌های لاروی در مراقبت خانه به خانه نمایان شده است، که نیاز به بهسازی محیطی را نشان می‌دهد. حضور مخزن ویروسی در منطقه منجر به برقراری چرخه انتقال و طغیان بیماری شود.						

تعریف شاخص‌ها

شاخص تخم: میانگین تعداد تخم به اویترپ در ۲۴ ساعت
شاخص ظرف: درصد ظروف محتوی آبدارای لارو و شفیره به کل ظروف حاوی آب بررسی شده
شاخص خانه: درصد خانه‌های دارای حداقل یک ظرف مثبت به کل خانه‌های بررسی شده
شاخص بر تو: تعداد ظروف دارای لارو و یا شفیره در ۱۰۰ خانه بررسی شده
شاخص شفیره: تعداد شفیره‌ها در هر خانه، تقسیم بر تعداد افراد در هر خانه (در ۱۰۰)
شاخص بالغ: میانگین وفور بالغ صید شده به فرد و به زمان
ظرفیت انتقال (Receptivity): وجود ناقل و سایر عوامل اکولوژیک و اقلیمی که شرایط برقراری چرخه انتقال بیماری‌های منتقله توسط آندس مهاجم را فراهم می‌کند.
آسیب‌پذیری (Vulnerability): خطر ورود یا تشدید گردش ویروس توسط افراد بیمار یا پشه‌های آلوده

در حال حاضر بدلائل نبود تیم حشره‌شناسی کافی، این شاخص بررسی نمی‌شود؛ بزودی این شاخص‌ها در دسترس خواهد بود.

نکته اول در جدول زیر شاخص‌ها به تفکیک هر شهرستان صرفاً یکی از پایگاه‌های دیده‌ور مهم برای نمونه ذکر شده است (در هر شهرستان حداقل سه پایگاه دیده‌ور حشره‌شناسی وجود دارد و شاخص‌ها باید به تفکیک برای هر پایگاه دیده‌ور، در گذر زمان مقایسه، بررسی و تجزیه و تحلیل شود).

نکته دوم حق چاپ و انتشار معنوی داده‌ها برای معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی و مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر محفوظ است.

معاونت بهداشت
مرکز مدیریت بیماری های واگیر

جهت کسب اطلاعات بیش تر از بیماری های واگیر در ایران به
لینک <https://icdc.behdasht.gov.ir> مراجعه فرمایید.

